

God, die met die niet boven schepping he n drie in Per-

Christus niet,

etzelde als hij

den modernist

reugde.

as, dat ook in aschte wel van elijk als ik ben.

van Dr D. K. yceum te Baar tweede pra daar werl bes ing is, dat hij d staan, schre echtelijk gezien enomen en in ensch uit, dat poort zou in eurtjes binnen- uit.

ar het gevoelen engenoemde op

r zijn, die tot ringen en mog

n kerkhodes.

e gevallen niet n Dr Wielenga en van of het erwijl dit eigen-

gers te moeten bij ons weten en. Ons is geen lie tot een an og als Dienaar ichtelijk woord" door hen, die ens een preek en plaatselijke onder de pre zonder er hij ruit vloeit waar-

lijk een kerke van een andere en. Er bestaat preek aan een zijn ontleend en zijner vroe daartegen moe k wanneer hij ar haar memo rteen niets in rling, die tot eek van buiten e wel zoo aan oogen van het gesproken van via genoot, als ting aldaar, op sner" kweet. orde.

ewijzigd of ver

n af vraagt of deuren worden daarop beves

n zijn om het

et andere wel n aan de orde

roningen Depu rie te overzien t.

vachtende hou

seren, dat reeds etere oplossing

recht personen, egdheid te ver preken.

te geraken is

zou de positie

le classis voor dan voor hen,

oeten vervallen.

Dat er dan hooggeleerde „oefenaren" komen, be teekent voor de hooggeleerden geen degradatie en voor de kerken beteekent het winst.

De kerken zijn meer gebaat wanneer zij „oefe nen", die theologische opleiding hebben genoten en een staat van dienst hebben, dan wanneer zij zulken toelaten, wier kennis hij den predikant al te zeer achterstaat.

HEPP.

LITERATUUR EN KUNST.

„De Profeet", door G. C. Hoogewerff.

Het is in het gewone leven van allen dag zoo, dat als we aan een geheel nieuwe en voor ons vreemde zaak een bekenden naam verbonden zien, aanstands ons vertrouwen is gewekt en we te makkelijker met die zaak ons inlaten.

In bijzondere mate geldt dit ook, als we een nieuw-verschenen boek ter hand nemen. Als dat den naam draagt van een Auteur, dien we kennen en van wiens werk we de waarde weten, voelen we ons er dadelijk mee vertrouwd, en zetten ons gaarne tot lezen.

Welnu, men zal onmiddellijk deze gewaarvor ding kennen, als we zeggen, dat 'in dit artikel gaan zal over een boek van Hoogewerff.

Ieder in onzen kring, die gaarne leest, kent den naam van den heer G. C. Hoogewerff. De oude ren onder ons herinneren zich al van vele jaren her diens boeiende, aan geestelijken inhoud veelszins rijke, verhalen en de jongeren denken direct aan het genot, dat een recent boek als „Onder de Duinkerker kapers" hun heeft verschaft. Als we dus aankondigen: in dit artikel bespreken we een nieuw boek van Hoogewerff, weten allen, dat ze in een bekende en vertrouwde sfeer zullen komen, dat ze zullen lezen omtrent een onopgemakt, maar toch, of beter: juist daardoor, belangwekkend his torisch verhaal. Men weet het bij ervaring: Hooge werff is een vlot verteller en hij heeft ook altijd wat te vertellen.

Ondanks zijn hooge jaren is de heer Hooge werff een wat men wel noemt „vruchtbaar" Schrij ver. Nog slechts kort geleden gaf hij zijn verhaal over de Amersfoortse pestepidemie in 1520: „De Gave Gods" en nu is er alweer een nieuw boek, „De Profeet". De verklaring van deze snelle op volging is wel deze, dat het laatstgenoemde boek artikelsgewijze in een tijdschrift is verschenen en dus in zijn ontstaan over een langeren tijd ver loopt dan dien van enkele maanden, maar 't is dat we noemden blijft daarmee toch. „Onder de Duinkerker kapers" dat aan deze beide voorafging, is ook nog nauwelijks een jaar oud.

Opzichzelf is het vruchtbare van een Schrijver nog lang niet altijd een verdienste. Er zijn Auteurs, die stellig op dit epitheton recht hebben, maar wier werk in gelijke mate oppervlakkig is als het veelvuldiger wordt: boekenfabrikanten, die massa artikelen leveren met al het fabriekmatige daarvan.

Hier echter staat de zaak anders. De boeken van den heer Hoogewerff zijn nimmer oppervlak kig of zielloos, dragen ook nooit de sporen van haastige makelij, maar zijn juist altijd massief van inhoud en welverzorgd van vorm. Ze mogen dan niet tot de literatuur in den strikten zin behoo ren — ze pretendeeren zulks trouwens ook niet, maar zijn intusschen beter dan menige als „lite rair" aangekondigde roman — goede, degelijke, waardevolle lectuur bieden ze altijd. En in dat licht mogen we stellig van verdienste spreken, als we dan opmerken, dat de Auteur een vruchtbaar Schrijver is. Hoogewerff is een historiekennner en hij gaat met het edele metaal der geschiedenis zorgvuldig en vakkundig om. Hij weet er uit te sneden, wat er uit te maken valt en doet dat zoo, dat het materiaal niet door allerlei bijmengsels in waarde wordt verminderd. Het historie ver haal van dezen Auteur is werkelijk een histo rie-verhaal en het mooie is altijd, dat hij er het levendige en onderhoudende van een ver haal in weet te leggen.

Wie „Onder de Duinkerker kapers" of „De Gave Gods" gelezen heeft, weet van deze tweevoudige betekenis uit eigen herinnering mee te praten. En het nieuwe boek bevestigt weer die diagnose.

Evenals het zoo juist genoemde „De Gave Gods" handelt „De Profeet" over den eersten Hervor mingstijd, een periode van veel verwarring in 'maatschappelijke, maar ook in 'geestelijke. Al tijd als iets groots bezig is zich te ontwikkelen is er veel, dat element in die ontwikkeling schijnt en straks toch blijkt niet tot het wezen der zaak te behoren. Ook in den eersten tijd der Hervorming was dat zoo. Er schitterde veel geloofsgoud, dat in de loutering der martelvuren zijn zuiverheid bewees, maar er was ook veel dat wel en zelfs grooten uiterlijken glans vertoonde, doch ook niets meer dan „de gedaante der godzaligheid" had. En doordat uiteraard het geestelijk onderscheidsvor mogen bij de meesten nog gering was, werden zulke schijngeestalten niet alszoodanig onderkend. Aller lei dwaalgeesten, soms bedriegers maar in den

regel zweepers, hadden vat op een menigte, die in de bewogenheid der tijden elke richting miste en het vleeschelijke had in veel wat als geheel geestelijk zich voordeed de overhand.

Het is nu de eerste en groote verdienste van dit boek, dat het deze toestanden typeert niet alleen, maar ze ook analyseert en uit het karakter van den tijd verklaart. Daardoor wordt het veel meer dan een boeiend verhaal alleen, wordt het als ik 't zoo zeggen mag, een historie-stereoscoop, die ons een perspectiefisch beeld geeft.

Hoofdfiguur is Jan Jorisz, glasschilder van be roep. Door zijn voortreffelijk spel in de rol van David, dien hij in een redersdrama „David en Goliath" vervult, krijgt hij den naam van David Jorisz. In aanraking gekomen met de leer der „Sacramentisten", zooals de Hervormingsgezinden in dien tijd heetten, wil hij mede dat beginsel helpen verbreiden. Maar daarbij drijft hem zijn comediantennatuur. Hij wil martelaar zijn om de rol van martelaar te spelen. Man van vurige, voor al zinnelijke natuur, vindt hij al spoedig aanhang en doordat hij in zich weet te doen gelooven als „den derden David", den Christus, leidt zijn op treden tot een beweging, een secte, die achter „Meester David" gaat. Zelfs in het buitenland krijgt hij volgelingen en van sommige aanzienlijken onder hen ontvangt hij zooveel geld, dat hij rijk en onafhankelijk leven kan. Het martelaarschap, dat velen zijner aanhangers ondergaan, maar waar aan hij zelf telkens weet te ontkomen, doet zijn beweging niet weinig aan kracht winnen.

Intusschen predikt „de meester" de grootste zinnelijkheid. Met de bewering, dat een heilige geen zonde meer kan doen leeft hij geheel naar de begeerte der zinnen. Ofschoon gehuwd, neemt hij zich ook de vrouw van een zijner volgelingen, Hendrik van Schor, tot „geestelijke bruid" en als hij van deze Dieuwertje of „Divera" genoeg heeft (ze sterft kort daarna krankzinnig) verheft hij de dochter eener schatrijke Belgische weduwe tot zijn „vrouw in de opstanding der heiligen". Zijn eigenlijke echtgenoot, die hij den rang geeft van vrouw uit zijn wereldschen tijd, vindt dit alles goed. Haar verneemd gelooven in Christus is overgegaan in geloof in den Christus-David.

Als eindelijk dezen apostel der zinnen de grond hier te warm wordt, trekt hij met zijn groot gezin en vele volgelingen naar het vrije Hazel. Daar wonen de Joriszten een tijdlang in vrede, ook al, omdat ze weinig aanstoot naar buiten geven. David, die den schuilnaam Joan v. Brugge heeft aangenomen, weet de toekomst van zijn kinderen financieel te verzorgen en leeft daar als de ver eerde meester makkelijk en rustig. Maar als hij dan sterven gaat en als een heel gewoon mensch met hevige pijnen en onder zware benauwdheden op zijn doodbed worstelt, beginnen de oogen van sommige volgelingen open te gaan. En 't is Hendrik van Schor, de gebroken echtgenoot van Dieuwert je, die tot heftige zelfbeschuldiging ontwaakt. Als de stimulerende invloed van den meester heeft opgehouden, gaat hij zichzelf als een Judas zien en hij de overheid brengt hij uit, dat de overleden meester „Joan van Brugge" de gezochte David Jorisz is geweest. Dan wordt diens lijk opgegra ven en met de geschriften van den bedrieger ver brand en een zware gelddoet wordt aan de na bestanden opgelegd.

In dit verhaal, dat, als altijd het werk van den heer Hoogewerff, uitmunt door vlotheid van ver telling, wordt alzoo een duidelijk beeld gegeven van den eersten Hervormingstijd. Want enerzijds getuigt het van den wonderen groei der waar achtige godsvrucht, van den voorigang van Gods werk, allen weerstand der vijanden ten spijt, van het heroische martelaarschap van geloofshelden als Willem Dirksz en Johannes Pistorius, en aan den anderen kant van de gevaren van geestdrijverij en valsehen schijn, die overeenkomstig de geestes structuur van dien tijd de onvaste zielen bedreig den. En dan doet de Auteur het terecht uitkomen, hoe in dit laatste de geest van den Antichrist werkte, en valsehe profeten als David Jorisz in strumenten waren van Satan, gevaarlijker nog dan de marteluitgen der vijanden.

Door deze onderscheidene elementen dan wordt het boek op een hooger plan geheven dan dat van verhaal alleen, wordt het een bijdrage tot de kennis van een belangrijke, maar constructief ingewikkelde periode — en dat in een voor ieder gemakkelijk te begrijpen vorm. De heer Hoogewerff heeft aan onze goede christelijke lectuur weer een voortreffelijke aanwinst geschonken en we zijn hem daar dankbaar voor.

C. T.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

De betekenis der Jeruzalemsche Conferentie.

Rapport VII.

De eigenlijke zendingswerkzaamheden der Jeruzalem sche Conferentie zijn in de eerste zes deelen van het verslag opgenomen. Maar er moest nog een zevende deel verschijnen, waarin gehandeld wordt over de inter nationale samenwerking in de zendingswereld. En dit deel bezien wij nu van naderbij.

Het is klein van omvang: slechts 140 bl. Maar ook hier willen wij niet tellen, maar wegen.

De eerste helft van het boek bevat een opstel van de hand van dr John Mott zelf, den voorzitter der Conferentie, over The Future of International Missionary Cooperation. Hij behandelt daarin heel de kwestie der toekomstige samenwerking op zendingsgebied, op de hem eigene, klare, afdoende wijze. De Conferentie heeft er dan ook niet veel aan te verbeteren gehad; en al heel spoedig werd het besluit, opgesteld door de daartoe bestemde commissie, aangenomen, welk besluit in overeenstemming was met de gedachten van dr Mott.

Dit besluit der Conferentie maakt het tweede deel van dit boek uit van bl. 73 tot 93, waarna nog volgen een lijst van de Internationale en Nationale Zendingsraden met de bestuursleden en statuten van verschillende dezer Raden. Een nauwkeurige index ontbreekt ook nu niet.

Al is de betekenis van de Nationale Zendingsraden waarlijk niet gering te achten, toch beperken wij ons tot hetgeen Jeruzalem besloten heeft inzake den Internationa len Zendingsraad, afgekort tot I. Z. R.

Deze Raad is gegroeid uit het Voortzetting Comité, ingesteld door de Wereld-Zendingsconferentie van Edin burg 1910. Dit Comité had o.a. voor de uitgave van een zendingsijdschrift te zorgen: The International Review of missions. Maar langzamerhand werd dit Comité omgebouwd, en alzoo is het geworden een Int. Raad.

Deze Raad heeft belangrijk werk verricht. In het reeds meermalen genoemde boek: „Von den Höhen des Oelberges" maakt dr Schlunk melding van hetgeen de Duitschers aan dezen Raad te danken hebben. Im mers, deze Raad heeft weten te bewerken, dat de Duitse zending op de meeste van haar oude zendings terreinen, waarvan zij door den oorlog verdreven was, mocht terugkeeren, en de zendingen weder in eere en vrijheid den arbeid aldaar mochten opvatten.

En niet alleen Duitschland was dezen Raad dank baar. Allen, die in den dienst der zending arbeiden, weten bij ondervinding, hoe de Raad allerlei kwesties, die alleen door een internationaal lichaam te behandelen zijn, heeft aangepakt en opgelost.

Het stond dan ook wel vast, dat deze Raad zou moeten blijven bestaan. Er was nog niet één stem, waar ook, opgegaan, om aan het leven van den Raad een einde te maken. Hierin was de heele Conferentie zoo eenstemmig als maar mogelijk is.

Maar wel was duidelijk geworden, dat er een reorga nisatie moest plaats vinden.

De Raad bestond uit 80 leden, en dat was reeds een bezwaar. Daarbij kwam, dat de meeste leden be hoorden tot de „zendende Christenheid", zoodat de zendingskerken ternauwernood vertegenwoordigd waren. Dit moest noodig worden veranderd.

Zouden de 80 leden dan tot 200 of meer moeten worden uitgebreid? Zoo was voor deze ééne maal te Jeruzalem geschied, daar deze Conferentie toch niet anders was dan een vergadering van den I. Z. R., met toegevoegde leden als vertegenwoordigers van het zendingssterrein (om van de deskundigen in allerlei zendingsaangelegenheden niet te spreken).

Maar een Raad van 200 leden kon wel voor een enkele keer samenkomen, zooals nu te Jeruzalem. Doch voor het gedurig leiden van den Internationalen zen dingsarbeid is zulk een Raad ten eenenmale ongeschikt, veel te groot en te duur.

Trouwens, 80 leden is ook te veel.

De oude Raad kwam dan ook slechts om de 2 jaren bijeen, terwijl een Bestuur, dat den naam van „Com ité" droeg, de eigenlijke zaken uitvoerde; maar dit Comité telde toch nog 16 leden!

Het spreekt vanzelf, dat de leden van dit Comité, over heel de wereld verspreid, niet elke maand bij elkander konden komen. Daarom was er weer een bureau, waarvan dr John Mott voorzitter was, met twee secretarissen.

De practijk had echter geleerd, dat het zoo niet blijven kon. Daarom ontwierp dr Mott een reorganisatie plan, dat als „preliminary paper" aan de deelnemers werd toegezonden; een commissie onderzocht het, diende een voorstel in, en, gelijk wij reeds zeiden, de Con ferentie heeft het unaniem aanvaard.

Wie zullen leden van den nieuwen Raad zijn? De Conferentie besloot heel eenvoudig: alle nationale organi saties, die te Jeruzalem vertegenwoordigd waren! Daar wij de deskundigen buiten beschouwing moeten laten, kunnen wij dus zeggen, dat de Raad van 80 leden werd uitgebreid tot 200 leden, waarin de zendings kerken een belangrijk aandeel hebben. Een volle zitting van den nieuwen Raad wordt dus gelijk aan een ver gadering, zooals de Conferentie te Jeruzalem was.

Deze Raad zal ook een bestuur of „Comité" hebben, waarvan de leden worden benoemd door de nationale organisaties; maar daar ieder land daartoe niet groot genoeg is, zijn er ook combinaties van landen, die samen één lid mogen aanwijzen. Een land als Amerika echter, heeft recht op meer dan één lid in dat uitvoerend Comité; Amerika toch brengt alleen meer dan 35 miljoen dollars per jaar voor de zending op, en alle andere landen tezamen maar 20 miljoen. Ook Engeland zal meerdere leden mogen benoemen, omdat het 11 miljoen dollars per jaar voor de zending geeft, en de andere landen, zonder Amerika, slechts 10 mil lionen.

Toen moest natuurlijk ook overwogen worden, hoeveel leden door de zendingskerken mochten worden benoemd. Hun kracht is nog zeer klein, en daarnaar gecoördeld, zouden zij recht hebben op maar enkele leden; maar het werd noodig geacht, ze gelijkwaardig te beschou wen met de Christelijke landen.

Zoo werd er gerekend en gecijferd, geoordeeld en gewogen, en ten slotte besloten het Comité te laten bestaan uit 37 leden, waarvan 18 uit de „oudero“ kerken, en 19 uit de zendingkerken.

Een Comité van 37 leden, over heel de wereld woonachtig, is wellicht ook nog te groot. Hoeveel tijd gaat er niet met reizen verloren, om één vergadering bij te wonen! En hoeveel kost dan zulk een vergadering niet! En kunnen de leden zooveel tijd beschikbaar stellen voor een vergadering?

De praktijk zal op deze vragen het antwoord moeten geven.

Maar er werd vast besloten, dat een vergadering van het Comité doorgaat en besluiten kan nemen, zoo er 10 leden aanwezig zijn, niet minstens drie werelddeelen afkomstig. En dan blijft natuurlijk het bureau werkzaam; het is zelfs met een secretaris uitgebreid, zoodat nu de voorzitter met één secretaris in Amerika woont, en de twee andere secretarissen in Engeland.

En de arbeid van dezen Raad?

Deze blijft in het wezen der zaak hetzelfde. Wij noemen de volgende zes punten.

Allereerst zal de Raad zich moeten beraden over de groote vraagstukken der wereldzending, en de resultaten van deze overwegingen ter algemeener kennis brengen.

Dan heeft de Raad tot taak de verschillende Nationale Zendingsovereenkomsten met elkander in contact te brengen, opdat in elk land er eenheid zij tusschen de zendingcorporaties, en samenwerking, waar dit mogelijk is.

Ook moet de Raad de publieke opinie der Christenheid bewerken in betrekking tot de vrijheid van het geweten, van godsdienst en van zendingsarbeid.

Hij moet ook de Christenen oproepen tot het beoefenen van gerechtigheid in de onderlinge verhoudingen van volken en rassen.

Het tijdschrift The International Review of missions blijft aan de zorgen van den Raad toevertrouwd, en hij mag ook op andere wijze publicaties over zendingsvragen geven.

Ten slotte is zijn taak het houden eener Wereld-Zendingconferentie voor te bereiden, en te gelegener tijd bijeen te roepen.

Dit alles overwegende, kunnen wij van een wereldorganisatie spreken.

Natuurlijk liggen er ook hier voetangels en klemmen. Het zal ook niet moeilijk vallen allerlei bezwaren en bedenkingen te opperen. Maar het is recht en billijk, om de betekenis van dezen Raad, die reeds zoo onzaglijk veel in het belang der zending gedaan heeft, te erkennen. En God geve, dat ook in de komende jaren, waarin de hoosheid toeneemt en de moeilijkheden voor den zendingsarbeid ongetwijfeld zullen vermenvuldigen, de Internationale Zendingraad veel goed werk moge doen, tot bevordering van de komst van Gods Koninkrijk.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Persstemmen.

De Bolsjevistische Pers over de „Evangelische Secten“.

In ons vorig nummer citeerden we een artikel uit „De Nederlander“ over de atheïstische propaganda in Rusland.

De schrijfster, Mevrouw E. Barth—van Marie had de vriendelijkheid ons het onderstaande toe te zenden. Gaarne leenen we daaraan plaats. Het is vertaald uit het tijdschrift „Dein Reich Komme“.

De Bond van Atheïsten geeft in een der laatste nummers van het tijdschrift „Anti-Religie“, een „Overzicht over het religieuze front“, waarheen zij te kampen hebben. Wij ontleenen er het volgende aan:

„De Zuid-Russische Unie van Baptisten laat predikers uit alle mogelijke groote steden van het land komen, om voor ze te spreken en is daarmee niet tevreden. Ze laat zelfs menschen uit het buitenland komen, z.g. specialiteiten in het ingenieursvak of andere geleerdheid, om onze theorieën van Marx en Lenin te weerleggen.

Dikwijls komt het voor, dat heethoofden uit onzen Bond van Atheïsten, zonder zich ernstig voor te bereiden en zonder vast in het zadel te zitten, ingaan op de uitdagingen der Evangelischen en Baptisten, om zich met hen in een dispuut te wagen over religie. Geen wonder, dat ze dan geheel verslagen worden, zooals het in verscheiden plaatsen in het Dongebied gebeurd is.“

„In vele dorpen arbeiden de Evangelische gemeenten met hoogen druk. Men organiseert „gezellige avonden“ voor de jeugd, die altijd met een bijbelbespreking en gebed eindigen.“

„In het ziekenhuis te Tsch. is de geneesheer-directeur een Baptist. Alle helpers en helpers dier inrichting leeren lezen en schrijven, niet naar de wetelijk voorgeschreven bolsjevistische grammatica, maar naar den bijbel en de geschriften der secten en hun kennis mogen ze nu praktisch oefenen in gesprekken met de zieken over de redding hunner ziel.“

„In G. staat de kerkzaal op de markt vlak naast de club der arbeiders. De laatste hebben een londspreker, die alleen maar kraakt en jammerlijke geluiden uitsluit. Uit het gebouw der Evangelischen klinkt daarentegen een welluidend vierstemmig gezang. Natuurlijk schimpen de boeren op die krakende radio en stormen ze naar de kerkzaal om naar het mooie gezang te luisteren. Maar na ieder lied wordt er een toespraak gehouden en de predikers ontwik-

kelen een ongelooflijke kennis bij de beoordeeling van politieke vraagstukken.“

„In een mijnstreek had men eene Christelijke jeugdvereniging opgericht. Januari 1926 waren er in deze streek 53 georganiseerde gemeenten met 6043 leden. Na anderhalf jaar waren er al 84 gemeenten met 8567 leden. Men ziet het — de secten nemen zeer toe.“

„De Protestanten uit het gouvernement T. spannen al hun krachten in, om de aanhangers der Atheïsten in discredit te brengen, als zedeloze menschen, die den ondergang van het land bewerken.“

„De Adventisten in het dorp W. bij Moskou richten hunne aanvallen vooral op de jeugd. Daarvoor organiseren zij muziekkavonden met zangkoren en opvoeringen en letterkundige voordrachten met een religieus karakter. De arbeiders stroomden van alle kanten toe.“

„In de streek P. hebben de Evangelischen nu al zeven vergaderzalen en in het nabijgelegen bosch een groot herstellingsoord. Verder hebben ze coöperatieve organisaties en landbouwkundige verenigingen. Het is vooral heel moeilijk anti-religieuze propaganda te maken onder de vrouwen uit deze protestantsche secten, want deze zijn hevig aangestoken door religieus fanatisme.“

Dit is een klein beeld, gezien in het licht van de tegenstanders van het Christendom. Geve God, dat zij nog zeer veel reden tot klagen mogen hebben!

De mannen, die heden Ruslands lot in handen hebben, leven in een wereld die volkomen gescheiden is van de geloovige christenheid. Het mag ons niet weerhouden te waardeeren wat er goeds bij hen is. En dat is de oprechtheid, waarmee zij niet zelden critiek uitoefenen op hun eigen systeem en zijne gevolgen.

Zoo heeft de volkscoumissaris voor Onderwijs, naar luid van communistische dagbladen, kort geleden in een voordracht te Leningrad, verrassend scherpe woorden van critiek gesproken over het schoolwezen en de opvoeding der jeugd. Hij verklaarde, dat de vele klachten, die hij kreeg uit arbeiderskringen rechtvaardig waren, want de opvoedkunde in de Sovjet-scholen was „beneden alle critiek“.

Daar de school alleen op het aanbrengen van kennis was gericht, werd de eigenlijke opvoeding der kinderen zoodanig verwaarloosd, dat de ergste zedelijke verwildering binnensloep. De spreker gaf grooten afkeer te kennen tegen de ruwe, zedeloze methoden van de mannelijke jeugd tegenover het vrouwelijk geslacht, zooals deze in de hogere klassen der scholen en vooral aan de hogescholen gangbaar werden. Met bittere woorden geeselde hij „de kannibalen van de ruwheid“, waar met alle kracht een eind aan moest gemaakt worden.

Het ging hier niet om strafmaatregelen of om „ijzeren discipline“, zooals vele onderwijzers weer wenschten, maar om echten opvoedkundigen arbeid, die de kinderen tot zelftucht en tot erkenning van de waarde van zelfbeheersching moest leiden.

Is met deze enkele woorden de onzuinigheid van dit geheele opvoedingssysteem niet duidelijk gekenmerkt? Eerst list men de jeugd op tegen alle autoriteit, voert ze systematisch op tot onbebidbaarheid jegens God en menschen, bestraft onderwijzers en ouders die opvoedend willen ingrijpen, stelt premies op vrije liefde en hare gevolgen — en ten slotte verwondert men zich over den ontzettenden oogst, die er uit dit zaad ontkiemt.

Arm Rusland en vooral arme kinderen, die dikwijls onschuldig het slachtoffer worden van dit goddeloos en zedeloos systeem! Voelen wij niet den heiligen plicht dagelijks voor Gods genadetroon te treden, opdat de zondvloed van verderf worde tegengehouden? Wat er heden op godsdienstig gebied onder het Russische volk leeft en gebeurt, kan men alleen op waarre schatten, wanneer men in het oog houdt, dat de Grieksch-orthodoxe kerk eenwenlang de alles beheerschende staatskerk geweest is.

En nu komt de groote vraag: kan men in deze Russisch-orthodoxe kerk in waarheid een werktuig zien, dat Gods rijk opbouwt?

Ik weet dat er zeer velen zijn, die hierop een positief antwoord geven. Naar hun opvatting zien zij daar zeer veel geestelijke schoonheid, diepe goddelijke mysteriën en rijke symbolen.

Zeer weinigen bereiken deze hoogten echter; de meesten beschouwen den godsdienst slechts uit filosofisch en aesthetisch oogpunt. Er zijn geestelijk ingestelde orthodoxen, voor wie ik den diepsten eerbied heb, waarlijk wedergeborenen christenen, maar zij behooren tot de grootste uitzonderingen.

Onder de groote massa miljoenen menschen, die zich Russisch orthodox noemen, heeft het Licht van Jezus Christus nauwelijks gescheen en is de boodschap van den levenden Christus nog niet gehoord. Van hen geldt nog: „Wat uit het vleesch geboren is, dat is vleesch“. De gesetelijkheid is dom en in diep verval. Toen 4 of 5 jaar geleden de communistische jeugd hun vijandschap vooral tegen de kerk begon uit te spelen, is er o.a. het volgende treurige feit voorgevallen in het gouvernement van Moskou:

„Was Paschen en het Russische volk vierde dit feest weer op de oude manier. De priester trok met het kruis en wierookvat langs de huizen. Eenige afgevaardigden van een jeugdvereniging gingen naar hem toe, om hem te vragen een godsdienstoefening in hun clubgebouw te houden. Dat heeft hij gedaan. Daarna heeft men hem drank gegeven en dronken gemaakt tot hij omviel. Onder groote hilariteit heeft de jeugd hem onder een bank gelegd en hem kruis en wierookvat afhandig gemaakt. Zulke gebeurtenissen zijn kennelijk voor den toestand der geestelijkheid.“

Wat helpt — bij zulke toestanden — nu het hooge filosofische, aesthetische en mystieke standpunt der Grieksch-Orthodoxe Kerk? Moeten wij nu maar verder filosoferen of den nood onder de ogen zien, alle krachten inspannen en God bidden om de waarheid van het Evangelie te brengen onder het Russische volk?

Wij zijn dankbaar, dat wij de wondervolle vertaling van den bijbel in onze Russische taal bezitten en met dit boek in de hand trekken honderden, ja duizenden broeders predikend door de steppen van Rusland. Ten-

gevolge van deze prediking zijn wij getuigen van de wonderbare, geweldige opwekkingsbeweging in deze jaren. Zware golven zijn over gansch Rusland gegaan, het ging tot de uitersten, ook in onze gemeenten. Men wilde de demonen verdrijven. Hiertoe werkte ook de Pinksterbeweging mee, die maar teksten, zoo los uit de Schrift nam en verkondigde dat men kranken op wonderbare wijze moest genezen, in vreemde talen moest spreken, zooals op het eerste Pinksterfeest en de duizelen moest uitwerpen. Niet alleen nieuw gestichte gemeenten, maar zelfs onder onze oude beproefde gemeenten waren er die door deze strooming werden meegesleurd. Vooral het uitwerpen van demonen nam zulke vormen aan, dat de ongelooflijkste dingen gebeurden.

Zoo heeft een van deze, in extase verkeerende duivelbezweerders het volgende gedaan:

Men bracht hem een schreeuwende zieke vrouw, die om zich heen sloeg en geheel buiten zichzelf was. Hij zei: „In den naam des Heeren gebied ik den duivel uit u te varen!“ Toen ze echter bleef slaan en schreeuwen, liet hij water halen en beval dat men het haar in den mond zou gieten. Toen dat ook niets hielp, liet hij asch halen en beval haar dat in den mond te stoppen.

Toen ze de tanden op elkaar klemde, trachtte hij haar den mond met een breeklus te openen en als er toen niet verstandige menschen gekomen waren, die ingegrepen hadden, was deze vrouw waarschijnlijk een slachtoffer geworden van dien dwep. De menschen die er om heen stonden waren vol geestdrift en verrukking over alles wat er gebeurde!

Niet zoo ging het met het spreken in vreemde talen. In 1925 bezocht ik een dorp, waar een 25-tal menschen waren, die in tongentaal spraken. Het was eenvoudig vreeselijk om aan te hooren. Ik moest mezelf geweldig beheerschen en voortdurend tot God bidden mij te helpen om rustig te blijven bij wat er om mij heen gebeurde. Het was onbeschrijfelijk dit hysterische geschreeuw aan te hooren.

Hieruit kan men zien, door welke vreeselijke geestesstroomingen Rusland is heen gegaan. Wij kennen soortgelijke perioden uit de Middeleeuwen. Ook Rusland heeft in deze korte jaren dit alles moeten doormaken. Goddank duurde deze periode maar kort en sedert het einde van 1926 zijn onze gemeenten weer nuchter en gaat de arbeid daar op de rechte wijze voort.

Ook in geestelijk opzicht hebben wij veel vreugde, daar het zeer merkbaar is, dat zeer velen tot oprechte bekeering komen en in persoonlijke gemeenschap met Christus beginnen te leven.

Hoe groot en heerlijk is het mysterie der genade, wanneer een mensch opnieuw geboren wordt!

Ik hoop, dat deze berichten uwe liefde tot ons volk en land zullen sterken en aanwakkeren en u zullen dringen tot een vurig gebed voor hetgeen God bezig is in Rusland te doen.

Vinde deze oproep tot gebed ook onder ons gehoor.

Psalm 90 van Totius.

Naar wij vernamen werd de berijming van den eersten psalm door Totius door sommigen met genot gelezen.

Waar die perzik naar meer smaakte, bieden we hier nog een andere aan.

1

U was, o Heer, van af die vroegste jaren
vir ons 'n sterkte en skuiplek in gevare
Voordat die rotsgebergtes was gebore,
die aarde uit niet geroep was, lank tevore —
is U, o Heer, dieselde God van mag,
onwankelbaar in wese en in krag.

2

Hoe nietig is die mens by U, o Heer, nie!
'n Handvol stof; U blaas en — hy's nie meer nie!
Die korte draad van sy geswinde dag,
dit hang net aan 'n woord, u welbehag.
Want in u oog is duisend jare, o Heer,
'n enkele dag, 'n nagwaak en niks meer.

3

Ja weggespoel is hul. Die onweerstrome
die voer hul weg; hul lewe is slaap en dromel!
Die more vroeg, dan staan hul soos 'n kruidjie
wat opvaarts dryf 'n fris en tengor spruitjie.
Maar sawens al, dan word hul weggesny:
dan droog hul weg, en dis met hul verby.

4

U toorn brand neer op ons, daar's geen verkwikking;
en kom die nag, dan is daar weer verskrikking.
Ons sondes, ook uit dae lank vervloe,
Ons misdad, nog belek voor mense-oë,
staan naak en klaar, o God, voor u gesig
wat die geheim ontsluit met u lig.

5

So gaan u gramskap met ons deur die lewe —
die skaduwee wat swart oor ons bly swewe;
ons lewensyd onder die mensgedagte,
ons jare bring ons deur soos 'n gedagte.
Die sterkste klim ten hoogste tot die top
van sewentig of tagtig jare op.

6

En ag, wat is dit as dit klaar gebloe het? —
Die yd'le prunk van wat ons net vermoei het!
Hul gaan so gou verby, ons lewensdae —
'n voel voortgedryf op onweersvlae.
Wie ken u toorn in al sy woede en krag,
wie ken u gramskap met 'n regie ontsag?

7

Maar wie kan leef met somber voort te klaf?...
Leer ons dan só te tel ons lewensdae,

dat wysheid
ons hart kan
hoelank, o H
Keer tot ons

As in u oog c
verkwik ons i
ag, skenk on
dan sal ons
Voerbly ons
en jare aanes

Laat uit ons
U heerlikhe
U heerlikhe
En, Heer, o
Bevestig by
bevestig tog

Het „Kerk
opent met dit
voordracht d
den op het z
Poerholinggo.

De eerste
Holland on
het hoogste
drukken en
dragen doe
eerste en g
tafel der W
Deze dri
aard van
De eers
dat de diep
kennen.

De twee
om die in d
De derde
wil te onde

De Chr
en Pries
In de een
verlangen
worden in
eerbiedige
bevenen.

Heere der
het „Heilig
opgevangen
In de tw
van hem, o
Iver brand
tevens de
straks in e

In de de
Liefde bran
dem om
behaaglijk

In de ee
In de tw
In de de
De vervt
wylahelt

De verht
heid med
De volde
wandel.

Zoo brei
leden ons
Beeld Gods
en ware G
Daarom
Beeld Gods
Waarheid.

Ik geloof,
doen als ik u
mijn Javani
polder zoude

Men zal zi
hier citeerde
deze critiek
roude. Van z'
mijn Camera
donar“.

Ik beloofde
Daaraan v
over de kwes
in het Jernza
R. Allen, and

Wat volk
het Nieuw
doen, meer
bruiken on
den econor
om een Ch
zen tegen t
het exploit
den alleen
goedkeurin
ternational
heeft op ee
den Volken